

szám.

Mell.

MEZŐSÉGI HIRLAP

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY.

Előfizetési árak:

Egész évre 6 korona — fillér.
Fél évre 3 korona — fillér.
Negyed évre 1 korona 50 fillér.
Egyes szám ára — korona 24 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadó:

DR. HAJDU DEZSŐ
ÜGYVÉD, MOCs.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Mocs.

Hirdetéseket mérsékelt díjszabás szerint közöl
a kiadóhivatal.

Kéziratot vissza nem adunk.

MEGJELENIK MINDEN MÁSODIK VASÁRNAP.

Társadalmi teendőink.

A keresztény világ legszentebb ünnepe a husvét misztikus varázsával, édes melegével töltötte meg a lelkeket. Még elgondolnunk is felemelő volt, hogy a feltámadás nagy napján a legszentebb érzelem, a vallás elsimította az ellentétek redőit s az emberiség csodás varázs-szóra lelépett a tülekedés porondjáról s imádkozó lélekkel térdelt templomaink hideg kövezetén.

Most csak azt sajnáljuk, hogy az ünnep elteltével elszált a varázs is. Csak az fáj nekünk, hogy rövid időre megbékült embertársainkat megint a torzsolkodásnak, a tülekedésnek mezején találjuk.

Letettük az ünnepi ruhát s e mozdulattal kihüvelyeztük lelkeinket is a megértésnek, az egymás megbecsülésének, a tiszta felebaráti szeretetnek karjai közül.

Pedig ha valahol, úgy itt a mezőségi halmok völgyatlánaiba volna kíváncsi, hogy a szeretet, egymás felkarolása állandó lakótárs is legyen. Az itt élő maroknyi magyarság nem ismeri egymást és mert különálló ide-

gen, lelke vagy ritkán, vagy talán sohasem fürdik meg abban az érzésben, mi máshol és más viszonyok között állandó kísérője a lelkeknek. És mikor a mezőségi magyarság társadalmi izoláltságát látjuk, mikor az oly szükséges tömörülésnek nyomát sem találjuk, sajnálattal kell megállapítanunk, hogy ez a magyarság szempontjából kellőképpen nem is helyteleníthető helyzet a legkicsinyesebb okból, az emberi gyarlóság gyöngéjéből táplálkozik.

Azt látjuk ugyanis, hogy a mezőségi magyar elem a közérdek mezején, a közügyek asztalánál nem igen találkozik. Igaz ugyan, hogy ritkán kínálkozik erre alkalom, de még igazabb, hogy egy-két alkalom is a magyar lélek lelki szegénységéről ki szokta állítani a bizonyítványt.

Ne kívánja senki, hogy elvi fejtegetéseinket példákkal is igazoljuk. Átkellene csapjunk a személyeskedés ösvényére, mit miként eddig gondosan elkerültünk, attól ezután is ovakodni fogunk. Egy dolgot azonban elhallgatnunk nem lehet. Vannak ügyek, melyeknek dülőre vivése sok embernek vitális érdekeivel járnak,

de melyeknek elhanyagolása kisebb társadalmi körök testén az ülő kelevény nem gondozásával egyarányu. Hogy többet ne emlitsünk, itt van a mocsai járásbírósi palota építésének megfeneklett ügye. Legtöbben annyira közömbösön s oly egykedvűen veszik ezt a tárgyat, mintha senkit nem is érdekelne. Pedig mi is látjuk, mi is naponként olvassuk, hogy jelentéktelenebb kulturális intézmények megnyerése érdekében más vidék, más emberekkel megmozdul, kérvényez, tesz és cselekszik, kérvényez, rimáncodik s talán alkalmatlankodik is ott, honnan érdekeinek istápolását reményli. Természetes folyamánya az élő, a pezsgő társadalmi életnek. Hiszen mindig így volt a világnak sorsa, hogy a koldus kinyújtott kezébe esett az alamizsna s mindig igaz marad, hogy „szemérmetes koldusnak üres a tarisznyája.”

Ne vegye rossz néven mitőlünk senki, hogy a mély horderejű, vajudó eseményt annyi nyomatékkal hangoztatjuk. Személyi és társadalmi helyzetünk olyan, hogy igazán közömbös lehetne ránk nézve, hogy ott marad-e továbbra is a kir. járásbírósi, hol

A Mezőségi Hírlap tárczája.

Lele*) madonna.

Lele madonna szombat este ott feküdt az országut szélén. Párnája volt a szemét, amelyet az utkaparók jó időben, a hétnek minden szombatján az utszélre kaparnak és söpörnek. Takarója volt az a szál szoknya, amely csak úgy volt ráaggatva, mint a fára felakadt rongy; szinte félni kellett a szemérmesebb járó-kelőnek, hogy az esti szellő lekapja róla. Összekuporodva feküdt, s mint ki az igazak álmát alussza, édesdeden hortyogott lele madonna, Bács Vortulumej hitestársa.

A gyermekek hamarosan összeverődtek, körülállták, bámulták, csufolódta vele. Egyik-másik megkérdezte tőle:

— Lele madonna mi bajod? Beteg vagy?
— De lele madonna nem felelt még erre a kiméletes kérdésre sem, pedig kérdezhették volna így is: lele madonna részeg vagy? Mert bizony ő kelme be volt rugva, amint mondani szokták: tökrészeg volt.

*) Lele, román szó, magyarul azt jelenti: néni.

Csuf dolog a részeg állapot egyáltalán, de mintha undorítóbb volna a nő részegsége, pláne egy utszélén fekvő berugott asszony, rettenetes látvány.

Hogyan jutott lele madonna Bács Vortulumej tisztességes házához az utszélről, ott is a földnek poráig, vagyis a „sárgaföldig”, azt akarom elbeszélni.

Bács Vortulumej felesége szombaton reggel bal lábával tápázkodott fel a vaczokról, ami köztudomás szerint rosszat jelent.

De a nap tragikus kimenetele mégis akkor vetette előre árnyékát, amidőn Bács Vortulumej — a legmegvetendőbb önzéssel — az utolsó csöppig kiszortyogtatta a tegnapi napról megmaradt pálinkát, úgy hogy a midőn az ő törvényes oldalbordája nyelvcsiklandozó kéjjel benyult a vakablakba a pálinkás üveg után, — ott egy üres üveget talált, amelyből egy csöppet, egy keserves csöppet sem lehetett kirázogatni.

Bács Vortulumej sejtette a viharos következményeket, kisomfordált a házból, mint a kutya, amikor lopott, a háziaszszony a botot keresi. De azért mégsem kerülte el a sorsát. Mert amikor az éhség behajtotta, hogy egy karaj kenyeret szeljen,

a pálinkás üveg mégis a fejéhez repült Szerencse, hogy a feje nem volt olyan törekeny, mint az üveg. — mert így csak az üveg tört el, míg amugy a fejével is történhetett volna ugyanez.

— Mindig csak zabálsz, mindig csak pusztítasz! — tört ki az égiháboru.

Bács Vortulumej átérezte ugyan, hogy igazságtalanságot követett el, de az ördög vigye azt a „zsinárt”, amikor úgy csuszlik a szegény ember torkán, hát mit tehet róla!

Jóvá akarta tenni hibáját, elment a korcsmába, s hozott egy porció pálinkát. Node most előállott az a nagy kérdés: hogyan engesztelje meg feleségét, hogy megkínálhassa a hozott pálinkával. Az történt, ami hasonló esetekben csaknem kivétel nélkül történni szokott, t. i. a legérzékenyebb oldalát tapogatta meg az asszonynak. Kiveszi a pruszlíkjá belső zsebéből az üveget és az asszony felé tartva, — kínálja:

— Iszol egy kis pálinkát?

Az asszony elkapja az üveget, a földhöz csapja s a szegény ember nektárja ott folyt szét a földön. Bács Vortulumejnek nagyon kevés ideje volt gondolkozni, de ezen kevés idő alatt is azt gondolta: milyen jó

Dr. Hajdu Dezső

eleddig kényelmetlen lokálításában is közmegelegedésre teljesítette fontos misszióját, vagy talán oda vándorol át, hol tárt karokkal várják, tudva azt, hogy az áttelepüléssel járó fontos társadalmi és közgazdasági követelmények szintén nyomon követik. Es ha való, — miben kételkednünk pillanatig sem lehet, — a központi jellegűség minden tekintetben, azt sem lehet letagadni, hogy esetleges változás alkalmával fejlődés, társadalmi helyzet, kereskedelem, ipar és egyéni érdek igen-igen sokat veszítenek. És itt őszinte nyíltsággal kijelentjük, hogy egyetlen pillanatban sem volt az a gondolatunk, hogy ennek a bizonytalan s talán ideges képzelődéssel tulságba vitt ügynek esetleges odiumát egyeseknek a nyakába varrjuk. Mi tudjuk, hogy a mező-ségi közéletnek vezető férfiai, a kolozsi kerület derék országgyűlési képviselője mindent megtett, mit megtennie lehetett. Azt is tudjuk, hogy ez ügyet meleg érdeklődéssel karolja fel s szívesen állana egy olyan deputáció élére, mely a mezőségről, a mező-ségi magyarság nevében a mező-ségi élet és fontos közügy érdekében kívánna tisztelegni illetékes helyen. Az eszme a miénk, de a kivétel a mező-ségi társadalom melengető szívére, szíves felkarolására appellál. Ne mondja senki, hogy olyan látszata lehetne ennek, mintha vidékünk értelmisége rémképeket látva határozhatná el erre magát. Mi, — illetve a küldöttség nem az itthagadás érdekében nyitná be az illetékes minisztérium ajtaját, hanem kérve szorgalmazná, hogy a már egyszer eldöntött ügyet, a mocsai kir. járásbíró-ság palotájának felépítését haladéktalanul eszközölje az állam.

Jó lenne, ha közéletünk jelesei közül bárki, ki állásánál és tekintélyénél

volna most földnek lenni, s azt az előmlött pálinkát meginni.

— Te részeges, jte korhely azt hiszed, hogy nekem kell a pálinkád?! És pergett a nyelve, mint a rokka, egészen addig, míg Bács Vortulumej kijött a sodrából, s jól elagyabugyálta s ott hagyta, mint szent Pál az oláhokat, s ment egyenesen a zsidóhoz.

Mikor lele madonna „tolvaj” kiáltozására a szomszédok előkerültek, — Bács Vortulumej már egy porcióval lelocsolta a haragját.

Lele madonna sem volt rest. Ugy ahogy éppen volt elment a községi fogadóba, s ott ivott estig. Akit csak elcsiphetett, tele beszélte a fejét az ő igazságával.

Hét órákor be kell a kocsmákat szombatban csukni. Akkor tuszkolták ki lele Madonnát is. Ment, vagy jobban mondva vitte a feje száz lépést. Akkor azonban valahogy a feje úgy előre bicsaklott, hogy a legbuzgóbb hadonászás dacára sem tudta az egyensúlyt fentartani. Elvágódott, s amint már megírtam szerencsésen oda bukott fejével a szemétre, az országut szélén, — lele Madonna, Bács Vortulumej hitestársa: a pálinkától, a pálinkáért.

H. D.

fogva arra igazán kompetens, megtenné ez ügyben a kezdeményező lépést. Szeretnők, ha valahára felszabadulhatna lelkünk a nyomás alól s szeretnők megérni, hogy a mezőség is ébredjen a lethargiából s hogy a közügyek porondján lássuk mindazokat, kiknek Isten arra adott lelki erőt, a kiktől a társadalom is első sorban várja.

Változott viszonyok.

Tagadni nem lehet, hogy néhány évtized nem minden nyom nélkül száguldott át egyesek és testületek feje fölött.

Eleddig talán egyetlen gravamene volt a gazdaközönségnek, hogy az állami adó és az ezzel járó közterhek rohamosan felszaporodtak. Most ez is meg van s még jó adag egyéb nyomorúság csucsosodott fölébe. Ritka birtok, mely saját zsirját ne emésztene, ritka bérlet, mely eltekintve a bűnös rablógazdaságtól, a befektetésnek és a szorgalmas munkának meghozná a tisztességes kamatait. Egy szóval olyan időkét él a nagybirtokos, a bérelő és a kisgazda, melyekben az elért eredmény és a befektetés között a tiszta haszon sokszor kimarad a könyvek lezárásánál s még szerencse, ha az arányt nem zavarja meg semmi. És most a mezőség par excellenc földművelő vidék, nem árt talán annak termékeny talaja felé fordítanunk figyelmünket. Távol legyen még a gondolat is tőlünk, hogy okszerű gazdaközönségünk eljárását kritika tárgyává tegyük. Sem kedvünk, sem szakértelmünk ahhoz. Ha valami változás félét javasolunk, vegye tekintetbe a gazdaközönség, hogy egyes gazdálkodók által eredménnyel járt mező felé kívánjuk terelni a figyelmet. Értjük az állattenyésztést. A gazdálkodásnak azt az ágát, melyet a külföld már réges-régen kultivál, s mely a mai viszonyok szerint egyesegyedül segíthet célhoz. A talaj is a rendszeres termelések után kifáradott, a munkászekek meg hatványozódtak s a kellő megművelés eszközzésére szolgáló szaktárgyak árai is tetemesen felemelkedtek. Ilyen viszonyok között tengődni, kinlődni, nyomorogni lehet, de így a gazdaközönség erszénye csak arra jó, hogy a mit terményként mások oda dobtak, ő azt ezer meg ezer cimen nagyobb summákban, de rendszeresen apró részletekben nap-nap után kioassa. Sőt ismerék gazdákat, kik a termeléssel járó befektetés passzívát rendszeren és következetesen az állattenyésztés produkciójával képesek fedezni. Ilyen körülmények között igazán kár, hogy gazdaközönségünk együttes gazdálkodást folytat, illetve, hogy a földművelés és állattenyésztés hozamát nem külön, hanem együttesen könyveli el. Így nincsen alkalma, hogy a szét nem kapcsolt ágak produktumát, vagy az esetleges visszaesést akármelyik pillanatban konstatálhassa.

Annyit azonban a legtermészetesebb keretek között mozgó gazdának is be kell ismernie, hogy szorgalom, gond és takarékosság mellett is az eredmény rendszeresen mögötte marad a reménynek. Jól tudom, hogy teljes szakításról, vagy mondjuk szétválasztásról szó sem lehet, hiszen földművelés és állattenyésztés egymás nélkül nehezen elgondolható. Egyiket azonban apasztani s a másikat pedig belterjesebbé tenni mindig lehet, sőt kötelesség, ha a helyi viszonyok megengedik s a birtok ér-

deke is megkívánja. Ezt azonban kikezdeni épen a mi vidékünkön nem lehet.

Itt csak nagybirtokos van és szegény. Ha a birtokos nálunk csapna át minden átmenet nélkül az állattenyésztés terére s csak a házi szükséglet arányában termelné a gabonát, községének és ha többen követnék példáját, a mező-ségi nép megélhetését kockáztatná. De ha rendszeresen, ugyászólva egy-egy évi következetes számításal vedlenének át az arra legalkalmasabb területek legelőkké, ha gazdálkodásunk keretei között esztendőnként nagyobb-nagyobb területet foglalnának le a mesterséges takarmányok, az átmenetet nem venné észre a mezőség szegény népe sem. Hiszen a takarmány betakarításánál különösen répatermesztésnél a köznépet is át lehetne vonni arra a területre, mely mostani mostoha helyzetén csak segíthetne. Idáig és most is csak annyira terjed minden judicuma a szegény népek, hogy keserves napszámjaiból egy két cse nevéz malacra tehessen szert. Ezt, vagy ezeket éteti, gondoza, s ha megkésztetődött befektetett pénzecskeje, a nagy örömtől nem veszi észre, hogy annyit, vagy tán többet költött természetben az állományra, mennyit visszakapott. Pedig bizony az ő kezében is rossz takarékpersely az olyan, mely legtöbb esetben a bedobott fillérekből is elnyel valamit. — Ha az állattenyésztés hasznát megismerhetné, ha a mindennapi málához a tej is kijárhatna s néhanapján a vásárra is vihetne valamit, nem lenne boldogabb és megelegedettebb nép a mező-ségi szegény népnél. Jelen viszonyok között arra nem is gondolhat. Nincsen takarmány és a mi fő nincsen legelő. De ha gazdaközönségünk mesterséges takarmány termesztés esetén ebből részelletné, ha kiszakított legelőjén mondjuk napszám ellenében megtünné a szegény osztály barmait is, ő is nyerne, de különösen nyerne a mező-ségi szegény nép.

Vegyük ehhez még a legideálisabb váltógazdaság előnyeit. Ha a felszántott és alaposan kihasznált termőtalaj 6—8 évig mint legelő pihenhetne, s ha újból mint termő talaj tölthetné be szerepét, míg a művelésből kivont rész szintén pihen, bizonyára megduplázódna a termőképesség is. Azt se mondja senki, hogy bizonyos előkészítéssel lehetne csupán a megművelt területeket átfőrmálni tartós és tápláló legelőkké. Ez a legkönnyebb ága a gazdálkodásnak. Kaszás megfelelő takarmány fű pár évig pompás kaszálót ad s azután mint legelő huzamos ideig teszi meg a szolgálatot. — A mai hallatlanul magas cselédbérek idején, a mezei munka tulmagas ára miatt ez az egyetlen út, mely a gazdaközönséget kisérti. Az állatállomány, akár saját tenyésztés, akár piacon összeszedett legyen, soha és semmi körülmények között be nem csaphatja a gazdát. Természetesen azt a gazdát, ki öntudatosan s a gazdaságért magáért s nem meglepő szükségletek kisegítésére tenyészt állatot. Amaz nyomott árak idején sem dobja el értékes állományának fölöslegét, emez pedig a szükség óráin még a nélkülözhetlentől is kénytelen megválni.

Igazán jó lenne komolyan foglalkoznunk a fent vázolt néhány eszmével. Az oly szükséges legelőknek beállítását régóta lesi várja ez a mi vidékünk. Még a kisgazda is ettől remélhetné nyomott helyzetének felszabadulását, mert az mégis csak több a tisztesség nélkül valósnágnál, hogy egy nyári évadra, kopár területre bocsájtott pár darab állatáért fejenként harminc koronát fizessen, s még a pásztort is dotálja a legszegényebb osztály.

Széljegyzetek.

Mi lesz a járásbíróssággal? Többen intéztek kérdést hozzánk: hogy jött-e válasz azon nyílt levélre, a melyet egy választó intézett kerületünk országos képviselőjéhez. Itt adjuk meg az érdeklődőknek a választ: *nem jött*. Jólehet komoly okok késztettek bennünket azon nyílt levél kiadására, s íróját is annak a megírására, — maga a kérdés is komoly és nagyon is aktuális, — de azért válasz nem jött eddigelé. De nem értesültünk arról sem, hogy az árlejtést az építkezésre újból kiírták volna. Egyáltalában semmit sem tudunk, a mi biztos és hiteles adat volna, és így joggal kérdezzük: mi lesz a járásbíróssággal? — Mi ugyan nem csodálkozunk a történeteken egy csöppet sem. Hozzá vagyunk szokva, hogy a Mezőségen ez a dolgok rendes menete. Tele kiabálhatnánk az egész Mezőséget ezzel a kérdéssel és nem érnénk el korántsem akkora érdeklődést, mint az utolsó csepürágó komédiás. — A középkori történetben olvastam a köldöknézökről. Ezek szent dolognak tartották, hogy egész életükön a köldöküket nézték, s a legszentebb az volt közöttük, a ki így halt meg — Hasonlatosan vannak a Mezőségiak. Itt a közömbösség, a nemtörődömség szent hagyományok, — minek is zavarjuk ezeket a köldök nézőket?!

HIREK

Mocs, 1908. április 22.

— **Ünnepek után.** Lapunk megjelenési ideje akadályozott abban, hogy kedves olvasóinkkal szemben jókívánatainkat a husvéti ünnepek alkalmából kifejezzük. A körülmények okozták eme mulasztásunkat utólagosan tesszük jóvá. Kellemes időjárás tette még kedvesebbé nálunk is a husvéti ünnepeket. — A szokott isteni tiszteleteket úgy nagypénteken, mint husvét ünnepein is a hívők tömegesen látogatták. A feltámadási körmeneten, husvét első és másodnapján zsufolásig benépesült a kath. templom. — Husvét első napjain a ref. templomban is ünnepélyes isteni tisztelet volt a hivek nagy részvételével, melyet Szabó Miklós kolozsvári ref. hitoktató tartott meg, ki ünnep másodnapján a botházai reformátusoknak is tartott isteni tiszteletet. Az ünnepek alkalmával Nagy Elek birtokosnak volt szívesen látott vendége, ki szíves előzékenységgel követett el mindent, hogy a most pap nélkül szűkölködő reformátusok a husvéti ünnepekre szintén papot kaphassanak.

— **Személyi hírek.** Ombuz községben a telekkönyvi átalakítási munkálatok ápril 13-án kezdődtek. A munkálat megejtésére S. Torday Sándor, a mocsai kir. bírósság vezető járásbírája személyesen szállott ki.

— **Fejér József** kir. bíróssági jegyző a napokban vonult be 28 napi fegyvergyakorlatra. Utközben kapta az értesítést, hogy bevonulása aug. hónapra marad és így visszatért.

— **Meghívó.** A földművelésügyi m. kir. minisztérium kolozsvári lakos, VII. ker., méhészeti m. kir. szaktanárt Nagy Jánost kiküldötte, hogy Kolozsmegye községeiben szakszerű méhészeti tanfolyamot tartson. Nevezett szaktanár Kolozs-pusztáról folyó hó 25-én Mocsra érkezett és ápril 26-án, vasárnap délután 2 órakor Schiller Henrik mocsai m. kir. adótiszt lakásán méhészeti előadást tart Célja ezen előadásnak, hogy a közönséget a szakszerű méhészet elemeibe bevezesse, azt megkedveltesse és a szükséges utbaigazításokat kinek-kinek megadja.

Erre az előadásra mindenkit szívesen látnak. Mi is reméljük, hogy közönségünk nem fogja elszalasztani a kedvező alkalmat, hogy a szakmájában oly járatos és előzékeny méhésztanár szavaiból kedvet merithessen a méhészkedéshez s a legszükségesebb ismereteket már akkor magával vihesse. Az érdeklődést ismételten felhívjuk e tárgyra s erős a reményünk, hogy az nem fog elmaradni. Nagy János szaktanár Mocsról Sármásra megy, hol előadását ápril 27-én tartja meg. Sármásról Tekébe veszi útját, s ott 28-án tart méhészeti előadást.

— **Közügyülés.** A Mocsvideki fogyasztási és értékesítő szövetkezet évi rendes közgyűlését ápril 20-án tartotta meg a mocsai kaszinó olvasó termében. Az igazgatóság által előterjesztett mérleg-számlát a közgyűlés elfogadta, ugyszintén tudomásul vette az igazgatóságnak és felügyelő-bizottságnak jelentéseit. Elnöklő Nagy Elek indítványára kimondotta a közgyűlés, hogy az 1907. évi tiszta nyereségnek kiosztható hányadát nem kívánja felvenni, hanem azt az üzleti forgalom érdekében a tartalékalaphoz csatolja.

Ugyszintén helyeslőleg járult hozzá a jelentésnek ama pontjához, hogy két fizetett tisztviselőjét, könyvelőjét és pénztárnokát a szövetkezet az 1907. évre vonatkozólag 50—50 korona tiszteletdíjban részesítette. Az alapszabályok értelmében az igazgatóságból sorsolással kiesett Csuka Simont és Gábrus Józsefet újból megválasztotta. Majd a felügyelő bizottság tagjait választotta meg egyhangu bizalommal. A szövetkezet tisztika eszerint az 1908. évben: ig. elnök: Nagy Elek. Ig. tagok: Csuka Simon, Ferenczi Ingomár, Gábrus József, Orbán Ferenc. Felügyelő bizottság: Balogh János, Dánn János, Dániel Géza, Domokos Albert, dr. Hajdu Dezső, Kovács Gerő, Kasszer László, Kaizer György, Kutas Sándor, Tordai János. A szövetkezet könyvelője: Schiller Henrik, pénztárosa: Benczédi János. Üzletvezető: Tibáld Lajos.

— **A mocsai husvéti vásárnak** nem kedvezett az időjárás Zimánkos, havas-esős idő lepett meg a napjain s ez a körülmény úgy a felhajtó, mint a kirakó vásárnak megpecsételte a sorsát. Minden tulzás nélkül mondhatjuk, hogy talán ez volt Mocsnak legrosszabb vására. Felhajtás még volt, de eladás majdnem semmi. Ez annál csodálatosabb, mert eleddig minden tekintetben ez volt Mocsnak legsikerültebb vására. A kellemetlen időjárás szolgáljon mentségül, de az már csaknem a lehetetlenséggel határos, hogy a pár megejtett vásárolni is milyen nyomott árak között jött létre. Nagy volt a kínálat, kevés a vevő s a nyomasztó szükségéből folyólag csak néhány ember alkudott meg a viszonyokkal. A kirakó vásár napjára kiderült s az a néhány kereskedő, ki az időjárás kellemetlenségeivel is merészen szembeszállt, a vásár révén részesült némi ellenszolgáltatásban. Az is áll, hogy forgalmi cikkek, ruhaneműek eddig nem észlelt magasságot értek el. Rendzavarás nem történt. Néhány mezősegi Papakosza kísérletezett a sátrak árnyában, de a szemfüles tulajdonosok minden egyes esetben lefűlelték a merészeket.

— **A nagysármási husvéti vásár** ép olyan győnge volt, mint a mocsai. A marháarak tetemes esést mutattak és semmi kereslet mellett nagy volt a kínálat.

— **Esküvő.** I. Irsay József a gyalui kerület országgyűlési képviselője, Fejér község református papja f. hó 21-én a kolozsvári Farkas-utcai templomban házasságot kötött B. Bak Lajos özvegyével Szigethy Anna urnóval.

— **Vetések állása** Vidékünkön most folynak a tavaszi mezei munkálatok. A változó időjárás késleltette a gazdaközönséget, s az őszi vetések fejlődését is megakasztotta. A kellő csapadék után várjuk a meleg napsugaras napokat, mert a vegetáció nehezen indul. A legelők reményen felül erősödnek s a lekötött állomány már a napokban legelőre bocsátható.

— **Értekezlet.** A mocsai református egyház intéző férfiai lapunk zártakor értekezletre gyűltek össze. Ugy hallottuk, hogy az egyházi számadások elkészítése és a papválasztás előkészületei képezik az értekezlet fontosabb tárgyait. Bizonyára méltányos körültekintéssel és olyképen készítik elő a választást, hogy a béke és egyetértés fogja uralni a lelkeket. Habár ismerjük a kombinációkat, mégis tartózkodunk a beleavatkozástól. Nem szeretnők, ha bármely irányban pártoskodással vagy épen elfogultsággal vádolhatnának meg. Az értekezleten a mocsai ref. egyház főgondnoka Dálnoki Gaál Jenő főszolgabíró elnökölt.

— **Menyegző vőlegény nélkül.** Boszantó kellemetlen helyzet zavarta meg Botházán egy derék családnak husvéti örömet. Szarvadi Elek botházai bíró Anna nevű leányának husvét másodnapján lett volna esküvője jegyesével mezőbergenyei lakos Timándi Sándorral. A lakadalmi vigáshoz megtörténtek az előkészületek s a násznép is teljes számban megjelent a kitűzött időre. Mindenki ott volt, csupán egy személy hiányzott: a vőlegény. Ellehet gondolni azt a depresszív hangulatot, mi teljes váratlanul lepte meg a családot és a násznépet egyformán. Lapunk zártakor még nincsen világos értesülésünk a sajnálatos eset valódi okáról. Mégis csak iróniája a sorsnak, hogy mikor egy család teljes odaadással készül az örömet kínáló pillanatra, helyette a boszantó bizonytalanság s a legkellemetlenebb helyzet telepedjék le a menyegzői ház megterített asztala mellé.

— **Hirtelen halál.** Kerekes György aranykúti lakos f. é. április 21-én a gyöngédkedésnek minden jele nélkül szívszélhűdés következtében hirtelen elhalt.

— **A mocsai hetivásár** Nap nap után gyöngébb. A vész miatt sertéspiaca zárva. Régi jóhírű juhvásárai mintha nem is lettek volna. Felhajtás bőven volt, de alig kelt el néhány darab. Árak tekintetében a kiteleltetett állomány az őszi árak mögött maradt.

A mocsai kis cigányok. Nem a cigánysorból, hanem intelligens mocsai szülők családjából kerülnek ki Valami három hónapja, hogy a négy csöppség, Jenő, Laci, Isombor és Dezső a zenét elméletileg és gyakorlatilag is kultiválják. Dicséretükre legyen mondva már is elismerést érdemlő eredményt produkálnak. Könnyedén játszanak hegedűn kottából. A szép eredmény a mestert Benedek Endre mocsai állami iskolai tanítót dicséri, ki e tárgyban a kis cigányoknak privát-tanítója.

— **Lapokat érdeklő bírói ítélet.** Eddig általános volt az a felfogás, hogy aki nem rendelt meg valamely lapot, vagy nem kívánta, hogy az neki az előfizetés lejárása után is küldessék, nem tartozik érte megfizetni. A legfőbb bíróság azonban másképp hozta meg a határozatát és kimondotta, hogy igenis mindenki, aki valamely újságot huzamosabb ideig elfogad a kézbesítő postától, érte fizetni is tartozik. Csak akkor, ha a példányokat felbonthatlanul és felvágatlanul, hiány nélkül vissza tudja adni a bíróság előtt, akkor nem kötelezhető fizetésre, de a kiadott bélyeg költségét köteles megtéríteni.

az ujság-kiadónak. Ezen legfelsőbb bírói határozat következtében most a kiadók tömegesen ügyvédnek adják át hátralékosaik címét és számláját. Kimondotta a bíróság azt is, hogy a lapok pereiben az a város illetékes bírói szék, hol az ujságot nyomják és postára teszik, tekintet nélkül arra, hol az adós. Végrehajtás esetén azonban az ottani járásbíró jár el. „Mert — mondja indoklásában a határozat — ujságot épp úgy írásban kell lerendelni, mint ahogy levélben megrendelik. A fizetés elmulasztása lehet elélejtésből is.” A lapokat érdekli, de az olvasókra nézve sem közömbös.

— Hány árva van Kolozsmegyében ?

A megyei árvaszéki elnök jelentése szerint Kolozsmegyében 29.878 olyan árva van, akiről a vármegye gondoskodik. A gyámpénztár összesen 77.792 kor. 95 fillér árvapénzt kezel, tehát egy árva gyermekre átlag 25 kor jut.

Közgazdaság.

A Triesti Általános Biztosító Társulat (Assicurazioni Generali)

f. év március hó 26 án tartott 76-ik közgyűlésén terjesztettek be az 1907. évi mérlegek.

Az előttünk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1907. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek 917.014.396 korona és 99 fillért tettek ki és az év folyamán bevett díjak 41.095.963 korona és 58 fillérre rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 31 422.408 korona 19 fillérrel 264.156.557 korona 24 fillérre emelkedett.

A **tűzbiztosítási ágban**, beleértve a betörés- és tükörüveg biztosítást, a díj bevétel 16 585.488,656 korona biztosítási összeg után 27.302.460 korona 49 fillér volt, miből 10.146.474 korona 45 fillér viszontbiztosításra fordított, úgy, hogy a tiszta díjbevétel 17.155.986 korona 04 fillérre rugott, mely összéből 12.269.989 korona 32 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten jövő évre vitetett át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 113.331.852 korona 27 fillér.

A **szállítmánybiztosítási ágban** a díjsevével kitett 3.921.627 korona 66 fillért, mely a viszontbiztosítások levonása után 1.717.649 korona 06 fillérre rugott.

Károkért a társaság 1907-ben 37.472.589 korona 25 fillért és alapítása óta 899.042.935 korona és 20 fillért fizetett ki.

Ekártérítésiösszegeből hazánkra 173 248,760 korona 76 fillér esik.

A **nyereség tartalékok** közül, melyek összesen 20.292.237 korona 37 fillérre rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabály szerinti nyereségtartalék, mely 6.300.000 koronát tesz ki, az értékpapírok árfolyamingadozására alakított tartalék, 12.565.698 korona 89 fillér összegben, továbbá felemlitendő a 160.000 koronára rugó kétes követelések tartaléka és az ingatlan tartalék, mely az ideai átutalással 1.266.538 korona 48 fillért tesz ki.

Az értékpapírok értéke 4.741.807 korona 69 fillérrel ment vissza, de a vezetőség elővigyázata folytán ez a veszteség az intézetet nem érintette, mert az a 17.013.704 korona 71 fillért kitevő árfolyam tartalékból nyerhetett leirást. Ez a tartalék ma meg mindig 12.565.698 korona 89 fillért tesz ki.

Különös figyelmet érdemel még az 1000 új intézeti részvénynek kedvezően keresztülvitt kibocsátása, melyek agiónyereségéből 11.525.000 korona a matematikai életbiztosítási tartalékhoz csatoltatott.

Részvényenként 600 arany frank osztalék kerül kifizetésre.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek első rangú értékekben vannak elhelyezve, az ideai átutalások folytán 292.979.592 korona 76 fillérről 323.629.347 korona 57 fillérre emelkedtek, melyek következőképen vannak elhelyezve:

1. Ingatlanok és jelzálog követelések	60,625.971-77 K
2. Élethiztosítási kötvényekre adott kölcsönök	26,668.849 08 „
3. Letételemezett értékpapírokra adott kölcsönök	4,017.801-92 „
4. Értékpapírok	209,404.916-74 „
5. Tárcaváltók	842.350 85 „
6. A részvényesek biztosított adóslevelei	8,820.000— „
7. Készpénz és az intézet követelése a hitelezők követeléseinek levonásával	13,249.457 21 „

Összesen: 323,629.347 57 K

Ezen értékekből 65-5 millió korona magyar értékekre esik.

Szám: 1252—908. tkvi.

Árv. hirdetményi kivonat.

A mocsai kir. járásbírósa mint tkvi hatóság közhirre teszi hogy Dr Hajdu Dezső ügyvéd által képviselt Balog Zsigmond végrehajthatónak ifj. Vojvod Todor katonai lakos és csatlakozott társai végrehajtást szenvedők elleni végrehajtási ügyében 600 kor tőke követelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a kolozsvári kir. törvényszék és a mocsai kir. bíróság területén levő a katonai községben és határán fekvő és a katonai 3 sz. tjkvben A + 1—6. rsz. alatt foglalt 22/1, 22/2 hrsz. egész belsőség 320 kor. az 563. hrsz. egész kaszáló 276 kor. az 1262/b., 1263/b, 1264/b hrsz. kaszáló és szántóból 18/96-odrészt jutalékára 221 kor az A + 4 rsz. alatt foglalt a 240 sztkvbeli egész legelő illetmény 188 kor; az 5 rsz. alatt foglalt 241 sztkvbeli egész legelő illetmény 46 korona; és 6 rsz. alatt foglalt 243 sztkvbeli egész legelő illetmény 18 kor. összesen 989 kor. mint ezennel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlan az **1908 évi június hó 1. napjának d. e. 10 órakor** Katona községben a község házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan és birtok jutalék fentirt becsárának 10 százalékat készpénzben, vagy óvadékképen értékpapírban a kiküldött kezéhez leteni, avagy az 1881. LX. t. cz 170 §-értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről ki állított szabályszerű elismervényt kiszolgáltatni.

A kir. bíróság mint tkvi hatóság.

Mocs, 1908 évi március 23-án

Torday Sándor.
kir. jbiró.

UGRON GÁBOR lapvezér.

MAGYAR NEMZET

a legolcsobb, függetlenségi 48-as napilap.
Cikkeiket írják: Ugron Gábor, Abrányi Emil,
Dr. Halász Lajos országgyűlési képviselő

Szerkeszti: Lándor Tivadar.

— Előfizetési ár: —

Egy évre — 16 K | Negyedévre — 4 K
Félévre — 8 K | Egy hóra — 1.40 K

Egyes szám ára 2 krajczár.

Megrendelhető: Budapest, VII., Miksa-utca 8.
minden postahivatalnál és lapelárusítónál.

Szülőoltvány! Szülővessző!

A világhírű Delaware adja a legjobb bort; oltani, permetezni nem kell! Gyökeres 1000 drb. 100 kor., síma: 50 kor. Szülőoltványok ezere: 140 kor; a legnemesebb fajokból.

Árjegyzék ingyen.

Rendelési cím:

Sziogyártó Nagy Mihály,
felsőseged (Somogy m.)

Manhold Kálmán Kula.

Bács megyének a Telecska magaslátán ekvő Rácz György féle Jolánföldi szülő oltvány és kertészeti bérletén a tavaszi szállításra kapható:

1. Szokvány minőségű, minden alanyon fajtisztán, síma és gyökeres zöld o. tvány.

2. Amerikai és európai síma és gyökeres vessző, amelyeknek fajtisztaságáért kezeskedem, kívánatra névjegyzéket is küldök.

3. Alma, körte-, barack- és kajszin fák 1, 2, 3 éves ojtványok a legkiválóbb rajokban.

4. Gleditsia élősvény, valamint az élősvények királya: Maclura Aurentiaca élősvény, amelynek gyökerei nem sarjadzanak, tövisei igen sűrűk, semmitéle rovar nem pusztítja, minden időjárásnak ellenáll. Mélyen leszállított árban.

Szíves megrendelést ker

Manhold Kálmán, nagybérő.

Legjobb mellékkereset

nők és családok részére. Egy helyen és egy háztartásban se hiányozzék az eredeti „STYRIAI” kötőgépp. Árjegyzék ingyen. Kedvező fizetésfeltételek.

Első STYRIAI kötőgépgyár.

Magyarországi képviselete:

FOGL J. L. műgépész, BUDAPEST, VI. Csengeri-utca 54.

TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

(ASSICURAZIONI GENERALI)

Budapest, V., Dorottya-utca 10. szám.

A „Közgazdaság” rovatban közöljük a Triesti Általános Biztosító Társaság **a legnagyobb, leggazdagabb és legrégebb biztosító intézetünk** mérlegének főbb számadatait. Teljes mérleggel a társaság mindenkinek, aki e célból hozzá fordul, a legnagyobb készséggel szolgál.

Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállítmány-, üveg-, betöréses-lopás- és harangtörés és re. edés elleni biztosításokat. Közvetít továbbá: jégbiztosításokat a „Magyar jég- és viszontbiztosító r. t., valamint baleset elleni biztosításokat az „Első o. általános baleset ellen biztosító társaság” számára.

A mocsai üggnökség: Farkas Mór.